

CYNGOR SIR CEREDIGION

ADRODDIAD I'R: Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd

DYDDIAD: 21 Mai 2021

LLEOLIAD: O bell drwy fideo gynadledda

TEITL: Newidiadau i Gyfansoddiad y Cyngor

PWRPAS YR ADRODDIAD: Ystyried y newidiadau a gynigir i Gyfansoddiad y Cyngor

CEFNDIR

Roedd diwygiadau drafft i Gyfansoddiad y Cyngor ynghylch Rhybuddion o Gynnig a'r Gweithdrefnau Galw i Mewn wedi cael eu cyflwyno i Weithgor Trawsbleidiol Cyfansoddiad y Cyngor yn ei gyfarfod ar 19 Ebrill 2021 (gweler **Atodiadau 1 a 2** ynghlwm).

Cytunodd Gweithgor y Cyfansoddiad fod y dogfennau hyn wedi'u cymeradwyo ganddynt ac y dylent gael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd i'w hystyried cyn eu cyflwyno i'r Cyngor i'w cymeradwyo.

Cytunodd Gweithgor y Cyfansoddiad yn ei gyfarfod ar 19 Ebrill 2021 fod y darpariaethau pleidleisio sy'n ymwneud â mwyafrif syml ac Ail Bleidlais neu Bleidlais Fwrw'r Cadeirydd (gweler **Atodiad 3** – darn o Reolau Gweithdrefn y Cyngor yn y Cyfansoddiad), sef yr hyn a fu'n gonfensiwn ac yn ddull gweithredu i'r Cyngor, y Cabinet a Phwyllgorau'r Cyngor yn hanesyddol, yn cael eu nodi yn y Cyfansoddiad ar gyfer Cabinet a Phwyllgorau'r Cyngor.

Y SEFYLLFA BRESENNOL:

1) Bydd y newidiadau a gynigir i Gyfansoddiad y Cyngor parthed Rhybuddion o Gynnig a'r Gweithdrefnau Galw i Mewn yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd (gweler **Atodiadau 1 a 2** ynghlwm) i'w hystyried.

2) Mae Rheolau Gweithdrefn y Cyngor (**Atodiad 3**) yn nodi:

“14. PLEIDLEISIO

14.1 MWYAFRIF

Onid yw'r Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd pob mater yn cael ei benderfynu drwy fwyafrif syml o'r aelodau hynny sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn yr ystafell ar yr adeg y cyflwynir y cwestiwn.

14.2 PLEIDLAIS FWRW'R CADEIRYDD

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd cyfyngiad ar sut y dewisa'r Cadeirydd ddefnyddio'r bleidlais fwrw.

Nid yw Rheolau Gweithdrefn/Cylch Gorchwyl y Cabinet a Phwyllgorau yn nodi hyn yn benodol. Er mwyn cysoni ac egluro'r gweithdrefnau pleidleisio ar gyfer holl Bwyllgorau a Chabinet y Cyngor, argymhellir bod y Cyfansoddiad yn cael ei ddiwygio. Bydd hyn yn cysoni'r trefniadau fel

y nodir yn glir yn y Cyfansoddiad fod y Cabinet a'r Pwyllgorau yn dilyn yr un weithdrefn ag a nodir yn Rheolau Gweithdrefn y Cyngor, parthed Pleidleisio:

- mwyafrif syml
- pleidlais fwrw'r Cadeirydd mewn cyfarfodydd.

ARGYMHELLION:

Bod y Pwyllgor yn ystyried:

1. **Atodiadau 1 a 2** parthed Rhybuddion o Gynnig a'r Gweithdrefnau Galw i Mewn; ac
2. **Atodiad 3** ynghylch egwyddorion presennol y drefn bleidleisio sy'n ymwneud â mwyafrif syml a phleidlais fwrw'r Cadeirydd, fel y nodir yn Rheolau Gweithdrefn y Cyngor yn y Cyfansoddiad.

Bod y Pwyllgor yn gwneud yr argymhellion canlynol i'r Cyngor o ran diwygio'r Cyfansoddiad:

- 1) Cymeradwyo'r diwygiadau a gynigir parthed Rhybuddion o Gynnig a'r Gweithdrefnau Galw i Mewn (**Atodiadau 1 a 2** ynghlwm)
- 2) Cymeradwyo'r diwygiadau a gynigir i gysoni trefniadau gweithdrefnol y Cabinet a'r Pwyllgorau fel eu bod yn adlewyrchu Rheolau Gweithdrefn y Cyngor (**Atodiad 3**) parthed pleidleisio:
 - mwyafrif
 - pleidlais fwrw'r Cadeirydd mewn cyfarfodydd.

RHESWM AM YR ARGYMHELLION: I fonitro llywodraethiant yr Awdurdod Lleol, hyrwyddo eglurder a chysoni'r darpariaethau a'r rheolau ar gyfer cyfarfodydd y Cyngor, y Cabinet a Phwyllgorau'r Cyngor.

Enw Cyswllt: Elin Prysor

Swydd: Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu a Swyddog Monitro

Acronymau: Ddim yn berthnasol

Dyddiad yr Adroddiad: 11/5/2021

Atodiadau: **Atodiad 1** – Darn Drafft o Ran 4, Dogfen A - Rheolau Gweithdrefn y Cyngor (Rhybuddion o Gynnig)
Atodiad 2 – Darn Drafft o Ran 4, Dogfen E - Rheolau'r Weithdrefn Trosolwg a Chraffu (Galw i Mewn)
Atodiad 3 – Darn o Rheolau Gweithdrefn y Cyngor yn y Cyfansoddiad

Papurau Cefndirol: **Y Cyfansoddiad**

Pwerau Statudol: Dim

Dogfen A – Rheolau Gweithdrefn y Cyngor

Darn o'r cyfansoddiad

10. CYNIGION GYDA RHYBUDD

10.1 RHYBUDD

Heblaw am gynigion y gellir eu cynnig heb rybudd o dan Reol 11, rhaid rhoi rhybudd ysgrifenedig o bob cynnig, wedi ei lofnodi gan o leiaf 2 aelod (cynigydd ac eilydd) i'r Swyddog Priodol (at y dibenion hyn, y Swyddog Monitro) erbyn 5.00pm 10 diwrnod gwaith cyn dyddiad y cyfarfod fan bellaf. Cofnodir y rhain mewn cofnod sy'n agored i'r cyhoedd ei archwilio. Ni chaiff unrhyw gynig a gyflwynir drwy rybudd ei drafod yng nghyfarfod Blynnyddol y Cyngor

10.2 CYNIG A GYFLWYNIR YN YR AGENDA

Rhestrir cynigion y rhoddwyd rhybudd ynglŷn â hwy ar yr agenda yn y drefn y derbyniwyd y rhybudd, oni fydd yr aelod sy'n rhoi'r rhybudd yn nodi, yn ysgrifenedig, ei fod ef /ei bod hi yn bwriadu ei symud i gyfarfod diweddarach neu ei dynnu'n ôl. Gall unrhyw aelodau o'r Cyngor gyflwyno rhybudd o un cynnig yn unig i'w ystyried mewn unrhyw gyfarfod o'r Cyngor

10.3 CWMPAS

Mae'n rhaid i gynigion fod ynghylch materion y mae gan y Cyngor gyfrifoldeb amdanynt ~~ae~~ sy'n effeithio'n sylweddol ar ardal weinyddol Ceredigion.

10.4 NEWIDIADAU I RYBUDD

[Rhaid i Swyddog Priodol dderbyn diwygiadau ysgrifenedig i Rybuddion Cynnig heb fod yn llai nag 1 awr dim hwyrach na 5pm, 2 ddiwrnod gwaith cyn dechrau cyfarfod y Cyngor, wedi'i lofnodi gan y Cynigydd a'r Eilydd ac fe gânt eu cylchredeg ar ffurf ysgrifenedig i'r holl aelodau yng Nghyfarfod y Cyngor. Caniateir gwelliannau llafar yn ôl disgrisiwn y Cadeirydd. Rhaid i Gynnig o dan Reol 10 neu Rybudd o Gynnig i newid gael ei gynnig yn ffurfiol a'i eilio yn y cyfarfod perthnasol. Yn absenoldeb y cynigydd neu'r eilydd a gofnodwyd, caiff Aelod arall gynnig neu eilio'r cynnig neu'r diwygiad i'r cynnig. Os na chynigir y cynnig neu os na chaiff ei eilio, bydd yn cael ei drin fel pe bai wedi'i dynnu'n ôl.](#)

Parhâd...

Dogfen A – Rheolau Gweithdrefn y Cyngor

11 CYNIGION HEB RYBUDD

Gall y cynigion canlynol gael eu cynnig heb rybudd:

- 11.1 penodi Cadeirydd y cyfarfod y mae'r cynnig i gael ei gynnig ynddo;
- 11.2 mewn perthynas â chywirdeb y cofnodion;
- 11.3 newid trefn busnes yn yr agenda;
- 11.4 cyfeirio rhywbeth at gorff neu unigolyn priodol;
- 11.5 penodi Pwyllgor neu aelod yn deillio o eitem sydd ar y wŷs ar gyfer y cyfarfod;
- 11.6 derbyn adroddiadau neu fabwysiadu argymhellion Pwyllgorau neu swyddogion ac unrhyw benderfyniadau sy'n codi yn eu sgil;
- 11.7 tynnu cynnig yn ôl;
- 11.8 diwygio cynnig;
- 11.9 symud ymlaen at y busnes nesaf;
- 11.10 bod y cwestiwn yn cael ei gyflwyno yn awr;
- 11.11 gohirio dadl;
- 11.12 gohirio cyfarfod;
- 11.13 atal un o reolau gweithdrefn neilltuol y Cyngor;
- 11.14 cau'r cyhoedd a'r wasg allan yn unol â'r Rheolau Mynediad at Wybodaeth;
- 11.15 peidio â gwrando rhagor ar aelod a enwir o dan Reol 18.3 neu ei gau allan o'r cyfarfod o dan Reol 18.4; ac
- 11.16 rhoi caniatâd y Cyngor lle mae angen ei ganiatâd o dan y Cyfansoddiad hwn.

Parhâd...

12 RHEOLAU DADLEUON

12.1 DIM AREITHIAU HYD NES BYDD CYNNIG WEDI EI EILIO

Ni ellir gwneud unrhyw areithiau wedi i'r cynigydd wneud cynnig ac wedi egluro ei bwmpas a hyd nes bydd y cynnig wedi ei eilio. Cynigydd y cynnig fydd â'r hawl i wneud yr araith gyntaf ynghylch y cynnig

12.2 HAWL I OFYN AM Y CYNNIG YN YSGRIFENEDIG

Dogfen A – Rheolau Gweithdrefn y Cyngor

Oni bai fod rhybudd o'r cynnig wedi ei roi'n barod, gall y Cadeirydd ei gwneud hi'n ofynnol iddo gael ei ysgrifennu a'i drosglwyddo iddo ef/iddi hi cyn iddo gael ei drafod.

12.3 ARAITH YR EILYDD

Wrth eilio cynnig neu welliant, gall aelod gadw ei araith tan yn ddiweddarach yn y ddadl.

12.4 CYNNWYS A HYD AREITHIAU

12.4.1 Mae'n rhaid i areithiau ymwneud â'r cwestiwn sy'n cael ei drafod neu esboniad personol neu bwynt o drefn

12.4.2 Ni all araith fod yn fwy na phum munud heb ganiatâd y Cadeirydd

12.5 PAN ALL AELOD SIARAD ETO

Ni all aelod sydd wedi siarad ar gynnig siarad eto tra bo'n destun trafodaeth, ac eithrio'r isod:

12.5.1 i siarad unwaith ar welliant a gynigir gan aelod arall;

12.5.2 i gynnig gwelliant pellach os yw'r cynnig wedi ei ddiwygio ers iddo ef/iddi hi siarad ddiwethaf

12.5.3 os oedd ei araith gyntaf ef/ei haraith gyntaf hi ar welliant a gynigiwyd gan aelod arall, i siarad ar y prif bwnc (p'run ai a gafodd y gwelliant y siaradodd ef/hi amdano ei dderbyn ai peidio);

12.5.4 i arfer hawl i ateb;

12.5.5 ar bwynt o drefn; ac

12.5.6 fel esboniad personol.

Parhâd...

12.6 GWELLIANNAU I GYNIGION

12.6.1 Mae'n rhaid i welliant i gynnig fod yn berthnasol i'r cynnig ac fe'i gwneir naill ai:

Dogfen A – Rheolau Gweithdrefn y Cyngor

12.6.1.1 i gyfeirio'r mater at gorff neu unigolyn priodol i'w ystyried neu ei ailystyried;

12.6.1.2 i ddileu geiriau;

12.6.1.3 i ddileu geiriau ac i roddi neu ychwanegu rhai eraill; neu

12.6.1.4 i roi neu ychwanegu geiriau

12.6.1.5 i roi cynnig arall yn lle'r cynnig.

cyn belled na fydd 12.6.1.2 hyd 12.6.1.4 uchod yn negyddu'r cynnig.

12.6.2 Caiff gwelliannau i gynigion eu galw gan y Cadeirydd mewn trefn i'w phenderfynu gan y Cadeirydd gan ymgynghori â'r Swyddog Monitro, er mwyn hwyluso trafodaeth ystyrion a lle bo hynny'n bosibl, i ganiatáu pleidlais ar bob gwelliant. Caiff pob gwelliant ei gynnig a'i eilio ac yna ei roi i'r bleidlais yn y drefn a benderfynir gan y Cadeirydd.

~~12.6.3 Mae'n rhaid i'r Swyddog Priodol gael gwelliannau ysgrifenedig sy'n ymwneud â Rhybudd o Gynnig nid llai nag 1 awr cyn dechrau'r cyfarfod o'r Cyngor, a'r rheiny wedi eu harwyddo gan y Cynigydd a'r Eilydd a byddant yn cael eu dosbarthu ar ffurf ysgrifenedig i bob aelod yn y cyfarfod o'r Cyngor. Caniateir gwneud gwelliannau ar lafar ar ddisgresiwn y Cadeirydd. Mae'n rhaid i gynnig a wneir o dan Reol 10 neu rybudd o gynnig ar gyfer gwelliant gael ei gynnig a'i eilio yn ffurfiol yn y cyfarfod perthnasol. Yn absenoldeb y cynigydd neu'r eilydd a gofnodwyd, gall aelod arall gynnig neu eilio'r cynnig neu welliant i'r cynnig. Os na chaiff cynnig ei gynnig neu os na chaiff ei eilio, ystyrir ei fod yn cael ei dynnu yn ôl~~

Parhâd...

~~12.6.4~~ 12.6.3 Os bydd gwelliant yn cael ei dderbyn, yna bydd y cynnig fel y'i diwygiwyd yn disodli'r cynnig gwreiddiol. Hwnnw wedyn fydd y prif gynnig ~~y cynigir unrhyw welliannau pellach iddo.~~

~~12.6.5~~ 12.6.4 ~~Ar ôl i welliant gael ei dderbyn, bydd y Cadeirydd yn darllen y cynnig diwygiedig cyn derbyn unrhyw welliannau pellach, neu os nad oes rhai, bydd yn ei roi i bleidlais.~~

Darn o'r cyfansoddiad

16. GALW I MEWN

16.1 Pan wneir penderfyniad gan y Cabinet, gan aelod unigol o'r Cabinet neu Bwyllgor o'r Cabinet neu o dan gyd drefniadau, cyhoeddir y penderfyniad, gan gynnwys lle bo hynny'n bosibl drwy ddulliau electronig, a bydd ar gael ym mhrif swyddfeydd y Cyngor fel arfer o fewn 2 ddiwrnod gwaith ar ôl iddo gael ei wneud. Anfonir copïau o'r cofnodion o'r penderfyniadau hynny at yr Aelodau o fewn 2 ddiwrnod gwaith, gan y sawl sy'n gyfrifol am gyhoeddi'r penderfyniad. (Gweler Dogfen D)

16.2 Bydd yr hysbysiad o benderfyniadau yn nodi'r dyddiad y caiff ei gyhoeddi a bydd yn nodi y daw'r penderfyniad i rym, ac y gellir ei weithredu wedyn, ar ddiwedd 5 o ddiwrnodiau gwaith ar ôl cyhoeddi'r penderfyniad, oni bai fod y penderfyniad yn cael ei alw i mewn (gweler isod).

16.3 Mae galw i mewn yn atgyfeirio penderfyniad a wnaethpwyd, sydd heb ei weithredu hyd yma, at y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol. Mae'r pwerau galw i mewn yn ymwneud â swyddogaethau Cabinet (gweithredol). Gellir galw i mewn unrhyw benderfyniad a wneir gan y Cabinet neu benderfyniad allweddol a wneir gan Swyddog o dan awdurdod dirprwyedig o'r Cabinet (gydag eithriadau).

Gellir galw penderfyniad i mewn pan fo Aelodau:

- o'r farn ei fod yn groes i ofynion gwneud penderfyniadau arferol
- o'r farn ei fod yn groes i bolisi fframwaith y Cyngor â gytunwyd a/neu gyllideb
- angen gwybodaeth bellach gan y sawl sy'n gwneud penderfyniad i egluro pam y cafodd ei gymryd.

16.4 Bernir bod penderfyniad wedi'i alw i mewn pan fod:

- unrhyw dtri aelod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol ("y Pwyllgor") y mae ei gylch gorchwyl yn gysylltiedig â phenderfyniad y Cabinet (fel y nodir yn Erthygl 6 Rhan 2 y Cyfansoddiad) neu
- chwe aelod etholedig o'r Cyngor a Chadeirydd y Pwyllgor hwnnw, yn ei wrthwynebu ac yn ei alw i mewn trwy roi cais galw i mewn dilys i'r Swyddog Priodol (Penaeth Gwasanaethau Democraidd). ~~-(Gweler Dogfen D)~~

16.5 Yn ystod y cyfnod hwnnw Ar dderbyn cais galw i mewn dilys, bydd y

Swyddog Priodol yn ~~galw penderfyniad i mewn er mwyn i'r Pwyllgor perthnasol graffu arno fel y diffinnir ym mharagraff 16.1 uchod os gofynnir am hynny gan unrhyw dri aelod o'r Pwyllgor neu chwe aelod etholedig o'r Cyngor a chadeirydd y Pwyllgor hwnnw, ac yna bydd yn hysbysu'r sawl sy'n gwneud y penderfyniad ynglŷn â'r galw i mewn. Bydd yn galw cyfarfod o'r trefnu cyfarfod o'r Pwyllgor ar ba ddyddiad bynnag y bydd y Swyddog Priodol yn ei bennu, a lle bo hynny'n bosibl ar ôl ymgynghori â chadeirydd y Pwyllgor, ~~a beth bynnag fo'r achos~~ o fewn 8 diwrnod wedi'r penderfyniad i alw i mewn. Bydd y Swyddog Priodol wedyn yn hysysu'r sawl sy'n gwneud y penderfyniad o'r cais i alw i mewn.~~

16.216.6 Ni ellir gweithredu penderfyniad sydd wedi'i alw i mewn hyd nes y bydd wedi'i ystyried gan y Pwyllgor.

16.7 Ar ôl ~~derbyn cais galw i mewn dilys ystyried y penderfyniad, os na fydd~~ y Pwyllgor, ~~ar ôl ystyried y penderfyniad, yn ei gyfeirio yn ôl at y sawl neu'r corff a wnaeth y penderfyniad i'w ailystyried, daw'r penderfyniad i rym ar ddyddiad cyfarfod y Pwyllgor.~~

16.8 Os bydd y Pwyllgor, ~~ar ôl ystyried y penderfyniad~~ yn dal yn bryderus ynglŷn ag ef, gall ei gyfeirio yn ôl, naill ai

a) ~~at y sawl neu'r corff a wnaeth y penderfyniad i'w ailystyried gan gyflwyno natur ei bryderon yn ysgrifenedig~~ NEU~~neu~~

b) ~~gyfeirio'r mater at y Cyngor llawn os yw'r penderfyniad yn berthnasol i bolisi fframwaith y Cyngor neu gyllideb.~~

16.9 Os cyfeirir y mater at y sawl sy'n gwneud y penderfyniad, bydd y sawl neu'r corff sy'n gwneud y penderfyniad yn ailystyried o fewn 10 o ddiwrnodiau gwaith pellach, ~~gan ddiwygio'r penderfyniad neu beidio, cyn gwneud penderfyniad terfynol. Ar ôl ail-ystyried y penderfyniad, fe fydd y sawl neu'r corff a wnaeth y penderfyniad nail ai yn cadarnhau'r penderfyniad, yn newid y penderfyniad neu yn dirymu'r penderfyniad. Bernir bod y penderfyniad yn derfynol a bydd yn dod i rym ar unwaith.~~

Atgyfeirio i'r Cyngor

16.10 Os cyfeirir penderfyniad i'r Cyngor gan y Pwyllgor, fe fydd y Swyddog Priodol yn trefnu cyfarfod o'r Cyngor o fewn 15 diwrnod gwaith o ddyddiad cyfarfod y Pwyllgor.

16.11 Os na fydd y Cyngor yn cwrdd o fewn 15 diwrnod gwaith bydd y penderfyniad yn dod i rym ar ddiwedd 15 diwrnod yn dilyn cyfarfod y Pwyllgor.

16.12 Os bydd y Cyngor yn cwrdd o fewn 15 diwrnod gwaith, fe fydd yn penderfynu os yw'n gwrthwynebu'r penderfyniad neu beidio.

Os bydd yn Cyngor:

a) ddim yn gwrthwynebu'r penderfyniad, yna ni fydd angen camau pellach a bydd y penderfyniad yn effeithiol ar ddyddiad cyfarfod y Cyngor neu ddiwedd y cyfnod y dylai cyfarfod o'r Cyngor fod wedi'i gynnal, pa un bynnag yw'r cynharaf

b) yn gwrthwynebu'r penderfyniad, bydd y Cyngor yn cyfeirio'r ~~unrhyw~~ penderfyniad y mae'n ei wrthwynebu yn ôl at y sawl neu'r corff sy'n gwneud y penderfyniad, ynghyd â'i ~~fbarn~~ a'i resymau y Cyngor yn glŷn â'r penderfyniad.

16.13 Lle gwnaethpwyd y penderfyniad gan y Cabinet cyfan neu bwyllgor ohono, gelwir cyfarfod ynghyd i ailystyried y penderfyniad o fewn 10 niwrnod gwaith wedi cais y Cyngor. Lle gwnaethpwyd y penderfyniad gan unigolyn, bydd yr unigolyn yn ailystyried o fewn 10 niwrnod gwaith ar ôl cael cais y Cyngor.

16.14 Fe fydd y sawl neu'r corff a wnaeth y penderfyniad, ar ôl ail-ystyried y penderfyniad, yn dewis cadarnhau, newid neu ddirymu'r penderfyniad gwreiddiol. Fe fydd y penderfyniad yn derfynol ac yn dod i rym ar unwaith.

Penderfyniadau brys

16.15 Ni fydd y weithdrefn galw i mewn a nodir uchod yn gymwys lle bo penderfyniad y Cabinet wedi'i ardysto fel ~~yn~~ un brys yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn a nodir yn y Cyfansoddiad.

16.16 Bydd penderfyniad yn cael ei benni yn un brys pe bai unrhyw oedi i weithredu'r penderfyniad sy'n debygol o gael ei achosi gan y broses galw i mewn yn peri niwed difrifol i fuddiannau'r Cyngor neu fuddiannau'r cyhoedd. Bydd y cofnod o'r penderfyniad, a'r rhybudd sy'n ei wneud yn gyhoeddus, yn nodi p'run ai ym marn y sawl neu'r corff sy'n gwneud y penderfyniad, a yw'r penderfyniad yn un brys ai peidio, ac felly heb fod yn amodol ar y broses galw i mewn.

16.17 Ar ôl ystyried cyngor gan y Swyddog Monitro, rhaid i Gadeirydd y Cyngor gytuno bod y penderfyniad arfaethedig yn rhesymol drwyddi draw ac y dylid ei drin fel mater o frys. Yn absenoldeb y Cadeirydd bydd angen caniatâd yr Is-gadeirydd. Yn absenoldeb yr ~~Is-Gadeirydd-ddau~~, bydd angen caniatâd Cadeirydd y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu. Yn absenoldeb pob un o'r uchod, bydd angen cydsyniad gan y Prif

DOGFEN E Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu

Weithredwr (Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig) neu'r Swyddog Monitro.

~~16.3~~16.18 Mae'n rhaid i benderfyniadau a wneir fel mater o frys gael eu cyflwyno gerbron y cyfarfod nesaf o'r Cyngor, ynghyd â'r rhesymau dros y brys.

~~16.4~~16.19 Bydd gweithrediad y darpariaethau hynny sy'n ymwneud â galw i mewn a materion brys yn cael ei fonitro'n flynyddol a chyflwynir adroddiad gerbron y Cyngor gyda chynigion i'w hadolygu pe bai angen.

Darn o Reolau Gweithdrefn y Cyngor

(Darpariaeth ar gyfer pelidleisio)

.....

14. PLEIDLEISIO

14.1 MWYAFRIF

Onid yw'r Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd pob mater yn cael ei benderfynu drwy fwyafrif syml o'r aelodau hynny sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn yr ystafell ar yr adeg y cyflwynir y cwestiwn.

14.2 PLEIDLAIS FWRW'R CADEIRYDD

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd cyfyngiad ar sut y dewisa'r Cadeirydd ddefnyddio'r bleidlais fwrw.

14.3 DANGOS DWYLO

Oni ofynnir am bleidlais neu bleidlais gofnodedig o dan Reolau 14.4 a 14.5, bydd y Cadeirydd yn cymryd y bleidlais drwy ddangos dwylo; neu os nad oes unrhyw wrthwynebiad, drwy gadarnhad y cyfarfod

14.4 PLEIDLEISIO

Cymerir y bleidlais drwy pleidleisio os yw mwyafrif yr aelodau sy'n bresennol yn y cyfarfod yn mynnu hynny. Bydd y Cadeirydd yn cyhoeddi canlyniad rhifol y bleidlais cyn gynted ag y bo'r canlyniad yn hysbys.

14.5 PLEIDLAIS GOFNODEDIG

Os yw'r Cyngor yn penderfynu felly drwy benderfyniad, bydd yr enwau o blaid ac yn erbyn y cynnig neu'r gwelliant neu'r rhai sy'n ymatal rhag pleidleisio, yn cael eu nodi'n ysgrifenedig a'u cofnodi yn y cofnodion. Bydd galwad am bleidlais gofnodedig yn cael blaenoriaeth dros alwad am bleidlais ac eithrio yn achos penodi swyddogion.

14.6 HAWL I'W GWNEUD YN OFYNNOL COFNODI PLEIDLAIS UNIGOL

Os bydd aelod yn gofyn am hynny yn syth ar ôl y bleidlais, caiff ei bleidlais ei chofnodi felly yn y cofnodion i ddangos a bleidleisiodd o blaid ynteu yn erbyn y cynnig, neu a fu iddo ymatal rhag pleidleisio.

14.7 PLEIDLEISIO YNGHYLCH PENODI AELODAU ETHOLEDIG I SWYDDI SYDD I'W LLANW GAN Y CYNGOR

Bydd y rhai sy'n gymwys i bleidleisio'n pleidleisio dros un yn unig. Os oes mwy na dau wedi eu henwebu ar gyfer unrhyw swydd y mae angen ei llanw ac nid oes mwyafrif clir o bleidleisiau o blaid un person, yna tynnir enw'r sawl a gafodd y nifer lleiaf o bleidleisiau oddi ar y rhestr a chymerir pleidlais newydd. Bydd y broses yn parhau hyd nes ceir mwyafrif o bleidleisiau i un person